

Щорічно 21 травня все цивілізоване суспільство відзначає **Всесвітній день культурного різноманіття в ім'я діалогу та різноманітності**.

У XXI столітті, людство, яке пережило за попередні 100 років своєї історії дві світових і безліч локальних воєн, військових та соціально-політичних конфліктів, зіткнень на етнічному та релігійному ґрунті, починає гостро усвідомлювати цінність світу, заснованого на цінностях культурного розмаїття, співпраці і діалогу.

Між представниками різних культур багато спільного, однак існує і чимало відмінностей: люди по-різному одягаються, проводять дозвілля, розмовляють, виховують нащадків, жартують, оцінюють те, що відбувається навколо, ставляться до природи. Культурне різноманіття знайшло своє відображення в

стилях одягу, догляді за зовнішністю, розписі, куванні металу, вишивці, етикеті, харчових перевагах, приказках, казках, вітаннях і обрядах. Наприклад, в західній культурі люди при зустрічі потискають праву руку (у Європі це роблять навіть жінки), натомість у східній культурі не прийнято торкатись один одного далеким знайомим, привітання у них полягає у схиленні голови і складанні рук в позі молитви. Культура проявляє себе й у повсякденному житті, будь-які дії відбуваються автоматично. Так, представники західної цивілізації користуються кухонним начинням в процесі приготування їжі, натомість азіати їдять руками.

Культурні відмінності, які існують між людьми, – це ресурс взаємного збагачення досвідом, а не лінії розлому. Адже культурне розмаїття є загальною спадщиною людства. Воно служить джерелом оновлення ідей і суспільств, завдяки якому ми відкриваємо себе решті світу і опиняємося здатними створювати нові парадигми мислення. Тож цей день показує, що майбутнє за співпрацею представників різних культур і народів в ім'я мирного розвитку.

Уперше Всесвітній день культурного різноманіття в ім'я діалогу та розвитку відзначили 21 травня 2003 року. У зв'язку з цим Генеральний директор ЮНЕСКО Коїтіро Мацура звернувся до міжнародної громадськості з наступним посланням: «Генеральна Асамблея Організації Об'єднаних Націй 20 грудня 2002 року в резолюції 57/249 «Культура і розвиток» ухвалила проголосити 21 травня Всесвітнім днем культурного різноманіття в ім'я діалогу та розвитку і запропонувала всім державам-членам, міжурядовим органам, організаціям системи Організації Об'єднаних Націй і відповідним неурядовим організаціям, серед іншого, інформувати громадськість про цінність і важливість розмаїття культур і, зокрема, сприяти за допомогою освіти та засобів масової інформації усвідомленню позитивної ролі культурної різноманітності. Сьогодні цей День відзначається в усьому світі.

Головною своєю метою ініціатори ідеї поставили наступне: дати людям можливість усвідомити цінності і важливість культурного розмаїття і вміння розвивати співробітництво між народами світу, підвищення глобального рівня обізнаності про важливість міжкультурного діалогу, різноманітності та інтеграції, подолання у населення негативних стереотипів щодо культурного розмаїття, існуючого в них остраху, зневаги та нерозуміння представників інших культур.

Статут ЮНЕСКО покладає на ООН обов'язок сприяти «збереженню своєрідності культури» її держав-членів. Проте в даний час цій культурі загрожують самі різні фактори: в одному випадку надмірний захист національної самобутності створює загрозу для культури різних меншин; в іншому – релігія чинить тиск на культуру. Нарешті, майже повсюдно під впливом галопуючої глобалізації зникають мови, втрачаються традиції, вразливі культури опиняються на узбіччі, а то і повністю зникають. Небезпека різкого скорочення широти

культурного розмаїття дуже серйозна. Весь спектр веселки над нашою планетою не можна звести до одного із складаючих її кольорів і не піддати при цьому загрозі культурну спадщину майбутніх поколінь і виживання людства.

Усвідомлення цього факту визначило прийняття у 2001 році Загальної декларації ЮНЕСКО про культурне різноманіття, яка супроводжується двадцятьма основними напрямками Плану дій і в якій пропонується нове розуміння взаємозв'язку між різноманітністю, діалогом і розвитком. Ці три поняття взаємопов'язані і дозволяють враховувати і оптимізувати культурні ресурси людства. Затвердивши цю Декларацію, держави – члени ЮНЕСКО зобов'язалися визнавати, захищати і активно пропагувати блага, пов'язані з культурною різноманітністю, на місцевому, національному та міжнародному рівнях.

Завданням ЮНЕСКО, як і ООН, не є організація культурної діяльності у світі. Однак вона може підтримати людей планети в їх сподіваннях і надіях. Загальна декларація ЮНЕСКО про культурне різноманіття – прекрасний інструмент діалогу та розвитку. Кожен з нас повинен прагнути до того, щоб плюралізм культур, завдяки встановленню діалогу між ними, став нашим спільним багатством. Тільки таким чином ми зможемо уникнути трагічних конфліктів і домагатися сталого розвитку, гарантувати який мають стійкість розмаїття культур і продовження конструктивного і пильного діалогу.

Святкування Дня культурного різноманіття в ім'я діалогу та розвитку засноване на засадах резолюції ООН, згідно з якими повага до культурного різноманіття, всебічний розвиток людства і захист прав людини доповнюють один одного. Тому щорічно 21 травня всі зацікавлені організації отримують можливість провести заходи на підтримку культури, у всіх її проявах і формах.

